

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/123/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1421202099
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1421202099.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a členov senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Ivany Jahnovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: V. F., nar. XX.XX.XXXX a O.Ú. F., nar. XX.XX.XXXX, obidve trvale bytom Y. XXB, N., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matka - U. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXB, N. a otec - V. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXX, Z., zastúpený JUDr. Natáliou Stahovcovou, advokátkou, so sídlom Karpatská 6, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 11.04.2023, č.k. 17P/99/2021-293, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 11.04.2023, č.k. 17P/99/2021-293 potvrdzuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením zo dňa 11.04.2023, č.k. 17P/99/2021-293 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým O. F., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny kalendárny týždeň od piatka od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod. a každý párný kalendárny týždeň v stredu od 16:00 hod. do 19:00 hod., počas letných prázdnin v roku 2023 od 03.07.2023 od 09:00 hod. do 09.07.2023 do 16:00 hod. a od 07.08.2023 od 9:00 hod. do 13.08.2023 do 16:00 hod. a v ostatnom rozsahu návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Súd prvej inštancie rozhodol, že miestom prevzatia a odovzdania maloletého dieťaťa je bydlisko matky a zároveň matke uložil povinnosť maloleté dieťa na styk riadne pripraviť.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že návrhom podaným dňa 13.03.2023 žiadal otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil jeho stretávanie s maloletým O. F., nar. XX.XX.XXXX. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie zistil, že rodičia sa v priebehu konania snažili uzatvoriť rodičovskú dohodu, po osobnom rokovaní boli zo strany matky predložené návrhy na stretávanie otca s maloletým O. tak, že do októbra 2022 sa bude otec s maloletým stretávať každý nepárny víkend od soboty od 09:00 hod. do nedele do 16:00 hod. a po októbri 2022 každý nepárny týždeň od piatka do 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod. Súd prvej inštancie uviedol, že vo vzťahu ku styku otca s maloletým počas víkendov, otec súhlasil s takouto úpravou, ale žiadal sa stretávať s maloletým O. aj každý párný týždeň v stredu v čase od 15:30 hod. do 19:00 hod., otec súhlasil, že zabezpečí v sobotu počas styku návštevu gymnastického krúžku maloletého. Ďalej uviedol, že návrh úpravy styku otca s maloletým počas letných prázdnin bol predložený zo strany matky tak, že otec bude oprávnený realizovať styk s maloletým od prvého pondelka v mesiaci júl od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod. a od prvého pondelka v mesiaci august od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod.; následne počas letných prázdnin

od roku 2024 bude otec oprávnený realizovať styk s maloletým od prvého pondelka v mesiaci júl od 09:00 hod. do stredy nasledujúceho týždňa do 16:00 hod. a od prvého pondelka v mesiaci august od 9:00 hod. do stredy nasledujúceho týždňa do 16:00 hod., otec maloletého súhlasil s týmto návrhom. Otec súdu prvej inštalácie uviedol, že ostatné školské prázdniny matka navrhla ponechať neupravené, a že s týmto návrhom nesúhlasil a trval na tom, aby bol upravený styk s maloletým aj počas školských prázdnin maloletého. Napriek jeho snahe o dohodu a zohľadnenie názorov matky k úprave styku, t.j. kedy akceptoval návrhy matky v hlavných bodoch, bola prostredníctvom právnej zástupkyne matky bez snahy o ďalšie doladenie detailov oznámené, že matka nemá záujem o dohodu. Otec súdu prvej inštalácie uviedol, že sa domáha styku s maloletým podaním návrhu vo veci samej od augusta 2021, t.j. už rok a 7 mesiacov, a že maloletý má 6 rokov, je vo veľmi citlivom veku, kedy prirodzene u všetkých detí dochádza k odpútaniu naviazania na matku a v tomto výchovnom období má mimoriadne významnú úlohu rola otca dieťaťa. Otec má za to, že týmto sa vytvára príležitosť na vybudovanie silnej citovej väzby medzi synom a otcom, tento citlivý vek a obdobie však prejde veľmi rýchlo, pričom už tento súdny spor trvá od veku 4 roky po vek 6 rokov, kedy sa rýchlo mení aj samotné dieťa. Ďalej otec uviedol, že v konaní bol vo veci samej pribratý znalec z odboru psychológia, ktorý mal za úlohu vypracovať znalecký posudok. Otec sa s dovoľením matky stretáva s maloletým len každý druhý víkend a to až od soboty od 09:00 hod do nedele do 16:00 hod., mimo týchto dní a tohto času nemá s maloletým žiaden kontakt, napriek tomu, že túžbu byť so synom častejšie má a vie si prispôbiť aj pracovné povinnosti. Otec súdu prvej inštalácie v návrhu opísal, že maloletému je tak zo strany matky umožnené stretávať sa s otcom len 2 prenocovania s mesiaci, čo nezabezpečuje dostatočný kvalitný výchovný čas otca s maloletým, keďže stretávanie maloletého s otcom je len minimálne a v tomto rozsahu nezabezpečuje naplnenie potrieb dieťaťa aj rodiča na vybudovanie vzájomného vzťahu a trávenie dostatočného spoločného času, a vzhľadom na dĺžku trvania súdneho konania, navrhol, aby súd prvej inštalácie upravil styk otca s maloletým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, nakoľko zo strany matky umožňovaný styk maloletého s otcom je nevyhovujúci. Otec sa týmto návrhom nedomáha úpravy styku s maloletou V., a to z dôvodu, že maloletá má 12 rokov a má za to, že jej záujem o stretávanie s ním je ovplyvnený vzťahom matky k otcovi, čo je potrebné riešiť prostredníctvom psychologického poradenstva pre oboch rodičov, tak ako sa ho domáha podaním návrhu na uloženie výchovného opatrenia.

3. Súd prvej inštalácie po oboznámení sa s návrhom otca, vyjadrením matky, ako aj so znaleckým posudkom vypracovaným znalcom O.. O. N. pod č. XX/XXXX dospel k záveru, že je potrebné, aby bol bezodkladne upravený styk otca s maloletým O. prostredníctvom neodkladného opatrenia. Nakoľko zo záverov znaleckého posudku jasne vyplýva schopnosť otca sa o maloletého postarať ako aj pozitívne prežívanie maloletého vo vzťahu k otcovi, súd prvej inštalácie považoval za nevyhnutné bezodkladne rozšíriť stretávanie otca s maloletým a upraviť styk maloletého s otcom v rámci tohtoročných letných prázdnin maloletého. Súd prvej inštalácie uviedol, že rodičia sa o tomto dohodnúť sami nevedia, pričom matka direktívne rozhoduje o styku otca s maloletým, bez ohľadu na to, že obidvaja rodičia majú rovnaké právo rozhodovať vo veciach maloletých detí. Súd prvej inštalácie pritom prihliadal na matkou prezentované traumy, ktoré rodine otec svojím alkoholizmom spôsobil, avšak je potrebné v záujme maloletého dieťaťa, aby matka dovoľila budovať si maloletému dieťaťu vlastný vzťah s otcom, ktorý nebude zaťažovaný vzťahovými problémami jeho rodičov z minulosti (otec od roku 2021 abstínuje a ďalej sa podrobuje ambulantnej liečby). Vzhľadom na neschopnosť konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, súd prvej inštalácie považoval za potrebné upraviť styk otca s maloletým O. aspoň v rozsahu, ktorý považoval v tomto štádiu konania za dostatočný na zachovanie a rozvíjanie citových väzieb maloletého k otcovi. Styk otca s maloletým O. súd prvej inštalácie upravil počas bežného týždňa každú stredú v párnom týždni a nie v nepárnom, tak ako to otec navrhoval, nakoľko považoval za dôležité, aby maloletý videl otca každý týždeň a nie len každý druhý. V rozsahu navrhovanej úpravy styku otca s maloletým počas jesenných prázdnin maloletého súd prvej inštalácie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko tu absentovala aktuálnosť a potreba bezodkladnej úpravy. Rodičia sa pritom môžu dohodnúť aj na inej úprave styku otca s maloletým O., avšak súdna úprava slúži aspoň na zabezpečenie pravidelného kontaktu a možnosti rozvíjania ich vzťahu.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštalácie podala matka odvolanie v celom rozsahu. Má za to, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko sa o maloletého riadne stará, či už po fyzickej ako aj po psychickej stránke. Podľa matky, nie je tak daná ani len neodkladná potreba úpravy pomerov, nakoľko nie je ohrozený žiadny záujem maloletého. Matka uviedla, že súd prvej inštalácie pri nariadovaní neodkladného opatrenia vychádzal najmä zo záverov znaleckého posudku vypracovaného pre účely tohto súdneho konania, v zmysle ktorého sa súdny znalec vyjadril

v tom zmysle, že maloletý ma pozitívny vzťah k otcovi, vzhľadom na čo znalec odporúča, aby bol styk maloletého s otcom zachovaný a prípadne do budúcnosti rozšírený. Dodala, že znalec pri vypracovávaní záverov vychádzal z rozhovoru, ktorý uskutočnil s maloletým. V tomto smere matka dala do pozornosti tú skutočnosť, že napriek skutočnosti, že maloletý ma kladný vzťah k otcovi (tak ako aj konštatoval znalec), maloletý sa mnoho krát vyjadril, že nechce, aby mu bol styk s otcom „povinne nariadený“. Matka poukázala na incident nedávnej návštevy maloletého u otca, kedy stará matka nebola prítomná doma večer, aby maloletého uspala, vzhľadom na čo maloletý ostal sám doma s otcom. Uviedla, že maloletý dostal úzkostný plač, že tam nechce zostať, a tak matka musela pre maloletého prísť okolo desiatej hodiny večer. Matka považovala za nevyhnutné bližšie opísať okolnosti tohto incidentu, aby konajúci súd pochopil, ako to u otca chodí, v tom zmysle, že otec sa o maloletého nestará, keď ho má v starostlivosti, ale všetky potrebné veci vykonáva jeho matka - stará matka maloletého. Matka dodala, že práve neprítomnosťou starej matky pri poslednom styku maloletého s otcom, bola spôsobená úzkosť maloletého, nakoľko ten je zvyknutý primárne na ňu. V závere matka uviedla, že hoci závery znaleckého posudku hovoria jasne o tom, že maloletý má kladný vzťah k otcovi, na druhú stranu, znalec podľa matky neuviedol tú skutočnosť, že maloletý nemá záujem na tom, aby mu bol styk s otcom povinne nariadený, hoci to maloletý znalcovi ako aj súdu oznámil. Následne matka poukázala na zvláštny význam, ktorý je daný záujmu maloletého dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a poukázala pritom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Elsholz proti Nemecku. V zmysle uvedeného matka navrhla odvolaciemu súdu, aby vykonal výsluch maloletého a zistil tak jeho názor v tejto veci, nakoľko má matka za to, že nebol interpretovaný správne. Podľa matky, nie je tak pravdou, že otec je schopný tohto času sa samostatne postarať o maloletého, bez pomoci starej matky. Vzhľadom na uvedené tak matka považuje tvrdenia súdu prvej inštancie o schopnosti otca postarať sa o maloletého, ako aj o rozvíjaní ich spoločného vzťahu za ničím nepodložené a nepravdivé tvrdenia, ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení ďalej nerozvádza. Matka sa v plnom rozsahu ohradzuje voči zavádzajúcemu tvrdeniu v tom rozsahu, že ona direktívne rozhoduje o styku otca s maloletým. Matka namietala, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, celú podstatnú časť odôvodnenia v podstate vybavil len jedným odsekom, pričom podľa matky je právom strany sporu, aby bolo rozhodnutie presvedčivo odôvodnené, čo sa však podľa jej názoru nestalo. V tejto súvislosti matka poukázala aj na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Následne matka zhrnula, že vzhľadom na to, že súd sa má v rámci rozhodovania o vydaní neodkladného opatrenia riešiť skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom v návrhu, mal súd prvej inštancie podľa jej názoru vyčerpávajúco a dostatočne odôvodniť, na základe akých skutočností má za to, že vyjadrenia matky nie sú dostatočne preukázané. V nadväznosti na uvedené matka navrhla odvolaciemu súdu, aby prihliadol na všetky okolnosti tohto konania a zrušil uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu.

5. Kolízny opatrovník ani otec maloletých detí sa k odvolaniu matky v stanovenej lehote nevyjadrili.

6. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

7. Podľa § 65 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

8. Podľa § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. Podľa § 67 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

10. Podľa § 366 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Podľa § 367 ods. 3 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

12. Podľa ust. § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov a obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejme, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie matky ako nedôvodné. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie sa riadne zaoberal návrhom, vyhodnotil všetky skutočnosti a predložené dôkazy a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, pričom sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že je potrebné, aby bol bezodkladne upravený styk otca s maloletým O. prostredníctvom neodkladného opatrenia. Doteraz realizovaný styk otca s maloletým bol realizovaný vo veľmi obmedzenom rozsahu, je preto bezodkladne potrebné rozšíriť stretávanie otca s maloletým O.. Odmietavý postoj maloletého k styku s otcom, ktorý matka prezentuje v rámci jej odvolania, je bez relevantného podkladu. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že z vypracovaného znaleckého posudku v konaní, nevyplývajú žiadne také dôvody na strane otca, ktoré by ho mali diskvalifikovať zo širšieho styku. Obavy matky, že otec maloletého nie je schopný sa samostatne starať o maloletého, bez pomoci starej matky, matka v konaní ničím nepodložila. Odvolací súd má za to, že je dôvodne ihneď styk otca s maloletým O. rozšíriť, keďže je dôležité a v záujme maloletého, aby mal zabezpečené právo na pravidelný kontakt s otcom. Odvolací súd zdôrazňuje a poukazuje na čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V Dohovore o právach dieťaťa v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. Pri rozhodovaní o úprave styku, má súd preto prihliadať na záujmy dieťaťa a na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Je nevyhnutné dať otcovi priestor, aby sám, nerušene mohol realizovať jeho styk s maloletým, pričom odvolací súd nemá žiadnu pochybnosť o tom, že by otec nezvládol starostlivosť o šesťročné dieťa. Je potrebné zdôrazniť, že rola otca, ako aj matky sú v živote detí nenahraditeľné. Je jednoznačne v záujme maloletého, aby mal pravidelný kontakt s otcom v rozsahu, ktorý umožní rozvíjať ich vzájomný vzťah. Stykom, aký požaduje matka, by bolo toto právo maloletého značne obmedzené. Nakoľko tu je spor rodičov o tom, aký rozsah styku je potrebný, pre stabilitu výchovného prostredia maloletého, a zabezpečenia mu kontaktu náležitého aj s otcom, bolo nevyhnutné nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým sa upravil dočasne styk otca s maloletým.

14. Za daných osvedčených skutkových okolností nemožno súhlasiť s dôvodmi odvolania matky, a preto odvolací súd vyhodnotil odvolacie dôvody matky ako nedôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

15. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).